

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 4Saz/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0923100254
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radovan Turčík
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2023:0923100254.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach, sudcom JUDr. Radovanom Turčíkom, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Sýrska arabská republika, bez cestovného dokladu, umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14, 078 01 Sečovce, Slovenská republika, zastúpeného Centrom právnej pomoci so sídlom: Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava IČO: 30 798 841, Kancelária Košice, Murgašova 3, 040 41 Košice proti žalovanému: Mobilná jednotka Policajného zboru Bratislava, Regrútska 4, 812 72 Bratislava, v konaní o správnej žalobe vo veci zaistenia, na preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 16.06.2023, č. PPZ-HCP-BA5-2270-009/2023-AV, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodnutie žalovaného: Mobilná jednotka Policajného zboru Bratislava č. PPZ-HCP-BA5-2270-009/2023-AV zo dňa 16.06.2023, ktorým bol zaistený žalobca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Sýrska arabská republika, bez cestovného dokladu a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

II. Vo zvyšnej časti správnu žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 50%.

odôvodnenie:

1. Žalovaný rozhodnutím zo dňa 16.06.2023, č. PPZ-HCP-BA5-2270-009/2023-AV zaistil účastníka konania (žalobcu) podľa ust. § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov (na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu ak existuje značné riziko jeho úteku) na čas nevyhnutne potrebný najviac do 16.08.2023 a umiestnil ho do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného správny súd vyberá: „Dňa 15.06.2023 v čase 19:45 hod. hliadka PMJ KR PZ Nitra NEPTÚN 135 bola vyslaná na preverenie oznámenia na odpočívadlo na cestu 1/64 v smere od Selenca do Veľkého Lapáša, kde skontrolovali skupinu celkom 11 migrantov. Tieto osoby boli vyzvané v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov o policajnom zbore, pričom výzve nevyhoveli a boli predvedení na OO PZ Nitra - Východ. Následne vec prevzal žalovaný, ktorý vykonanými lustráciami v informačnom systéme Policajného zboru Eurodac zistil, že žalobca je žiadateľom o udelenie azylu v Rumunskej republike. Z uvedeného dôvodu začal žalovaný dňa 16.06.2023 konanie vo veci zaistenia žalobcu podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku. Osobitným predpisom je Dublinské nariadenie. Žalovaný súčasne dňa 16.06.2023 oznámil Migračnému úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „Migračný úrad") dôvod na začatie konania podľa Dublinského nariadenia a požiadal tiež o preskúmanie splnenia podmienok na začatie konania podľa daného nariadenia. Na výzvu žalovaného sa žalobca do zápisnice č. PPZ-HCP-BA5-2270-008/2023- AV zo dňa 16.06.2023 vyjadril k priebehu konania, pričom mu bola

daná možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia o zaistení v zmysle ustanovenia § 120 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov vyjadril k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhol jeho doplnenie. Žalobca uviedol, že k veci už nechce nič povedať. V ďalšom obsahu rozhodnutia žalovaný citoval ustanovenia č. 28 ods. 2 Dublinského nariadenia a tiež § 88 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov a v tejto súvislosti poukázal, že žalobca má záznam v systéme Eurodac. Ušiel z iného členského štátu, kde mal povinnosť zotrvať, až do rozhodnutia o jeho žiadosti o udelenie azylu. Žalovaný je preto presvedčený, že v prípade jeho prepustenia na slobodu hrozí jeho útek, nakoľko už raz porušil povinnosti ustanovené Dublinským nariadením, keď svojvoľne opustil členský štát, ktorý koná o jeho žiadosti o udelení azylu. Žalovaný zároveň doplnil, že žalobca je osobou bez dokladu totožnosti, o ktorej nie sú žiadne informácie týkajúce sa jeho totožnosti, prípadnej trestnej činnosti a pomerov z ktorých prichádza, ako aj to, že v zápisnici o podaní vyjadrenia PPZ-HCP-BA5-2270-008/2023-AV zo dňa 16.06.2023 žalobca uviedol, že v prípade prepustenia by opustil územie Slovenskej republiky a pokračoval by Nemecka. Na základe uvedeného považoval žalovaný za dostatočne preukázané riziko úteku. Na citáciu ustanovení Dublinského nariadenia, a tiež Zákona o azyle žalovaný nadviazal, že v čase rozhodovania o zaistení žalobcu, nedisponoval informáciou, kedy bude vydané rozhodnutie o odsune žalobcu a teda nevie určiť lehotu vykonateľnosti za účelom stanovenia lehoty zaistenia. Uviedol tiež, že pri určení lehoty zaistenia prihliadal na lehoty podľa čl. 28 ods. 3 Dublinského nariadenia, podľa ktorých postupuje Migračný úrad. K stanoveniu dĺžky doby zaistenia žalovaný uviedol, že prihliadal aj na aplikačnú prax, kedy v prípade splnenia podmienok odsunu žalobcu, Migračný úrad vydá rozhodnutie o odsune v dvojmesačnej lehote od zaistenia účastníka konania. Vo vzťahu k možnosti využitia alternatív k zaisteniu, žalovaný v rozhodnutí uviedol, že tieto skúmal a dospel k záveru, že žalobca nespĺňa podmienky za ktorých by mu mohla byť uložená povinnosť podľa ust. § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov. Dôvodil pri tom tým, že žalobca pri sebe nemá dostatočnú finančnú zábezpeku na pokrytie výdavkov spojených s ubytovaním do doby realizácie Dublinského konania a taktiež si nevie iným spôsobom zabezpečiť ubytovanie na území Slovenskej republiky. Na území Slovenskej republiky nemá žiadnu rodinu, ani známych, ktorí by mu poskytli ubytovanie. V prípade vydania rozhodnutia Migračného úradu o odsune do iného štátu, účel zaistenia žalobcu naďalej trvá a žalovaný postupuje v súlade so zákonom o pobyte cudzincov s prihliadnutím na osobitné lehoty v zmysle Dublinského nariadenia. Podľa žalovaného prostriedky určené na dodržiavanie podmienok pobytov cudzincov sú vymedzené tak, aby nedošlo k neprimeranému zásahu do ich základných ľudských práv a slobôd. Žalovaný dopĺňa, že ak by žalobcovi bola daná možnosť zdržiavať sa na neznámom mieste, mal by minimálnu šancu na vykonanie opatrení za účelom zabezpečenia dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky a členských štátov zo strany žalobcu.

2. Rozhodnutie žalovaného zo dňa 16.06.2023, č. PPZ-HCP-BA5-2270-009/2023-AV napadol žalobca správnu žalobou, ktorú postupom podľa ust. § 225 ods. 3 Správneho súdneho poriadku doručil žalovanému v zákonnej lehote. V nej uviedol, že zaistenie žalobcu považuje za nezákonné. V dôvodoch správnej žaloby uvádza, že všeobecné súdy, ale aj ústavný súd vo veciach preskúmania rozhodnutí o zaistení cudzincov podčiarkujú povinnosť policajného orgánu preveriť reálnosť naplnenia účelu zaistenia, a teda skúmať reálnosť vykonania odsunu štátneho príslušníka tretej krajiny z územia Slovenskej republiky. V tejto súvislosti poukazujú na čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 5 ústavy Slovenskej republiky prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a podľa ktorého možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné. Z uvedeného podľa žalobcu vyplýva, že ak má byť pozbavenie osobnej slobody oprávnené, rozhodnutie musí byť vydané zákonom stanoveným postupom a musí byť efektívne a účelné, pričom všetky podmienky musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody jednotlivca. Policajné orgány sú teda povinné už pri zaisťovaní žiadateľa o azyl v inom členskom štáte za účelom jeho odovzdania do iného členského štátu skúmať účelnosť a efektívnosť zaistenia, a teda či realizácii účelu zaistenia nebránia akékoľvek právne alebo faktické prekážky. Reálnosť (realizovateľnosť účelu zaistenia) odovzdania je vždy nevyhnutnou podmienkou zákonnosti zaistenia. Žalobca v nadväznosti na tieto svoje tvrdenia citoval právny názor kasačného súdu vychádzajúci z odôvodnení jeho rozsudkov sp. zn. 1Szak/19/2016 z 03.01.2017 a sp. zn. 1Szak/1/2017 z 24.01.2017. Podľa mienky žalobcu bol žalovaný pri rozhodovaní o jeho zaistení v predmetnej veci povinný nielen poukazovať na právnu úpravu zaisťovania žiadateľov za účelom ich odovzdania v zmysle Dublinského nariadenia III, ale mal sa zaoberať i dôsledkami

uskutočniteľnosti predpokladaného postupu, či prijímacími podmienkami v dožiadanom členskom štáte, t. j. v Rumunsku. Žalovaný tak nespravil, čím pochybil a nedostatočne zistil skutkový stav veci. V tomto smere je jeho rozhodnutie zároveň nepreskúmateľné. Bolo preto povinnosťou žalovaného zaobstaráť si dostatok informácií o krajine, kam má byť žalobca transferovaný a dostatočne ustáliť, či je zrealizovanie transferu žalobcu na územie Rumunska v prvom rade možné, a tiež prípustné v zmysle čl. 3 Európskeho Dohovoru. Až na základe týchto skutočností potom žalovaný môže pri rozhodovaní o zaistení cudzinca vyhodnotiť, či je zaistenie účelné a efektívne a teda v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru. Na podporu tejto svojej argumentácie žalobca poukázal na znenie časti odôvodnenia rozsudkov kasačného súdu sp. zn. 1Szak/19/2016 z 03.01.2017 a sp. zn. 9Sza/23/2010. Žalobca je presvedčený, že aj keď žalovaný rozhoduje „iba“ o zaistení cudzinca, ktorý má byť eventuálne podriadený dublinskému transferu a nie je orgánom vydávajúcim rozhodnutie o odovzdaní, nemožno ho zbaviť v absolútnom zmysle povinnosti zaoberať sa potenciálnou uskutočniteľnosťou zrealizovania samotného transferu rešpektujúc pritom čl. 3 Európskeho dohovoru aj v konaní o zaistení, keďže vedomosť o existencii akýchkoľvek prekážok zrealizovania odsunu zaisteného cudzinca má za následok aj nesúlad rozhodnutia o zaistení cudzinca s čl. 5 ods. 1 písm. f) Európskeho dohovoru pre jeho neúčelnosť, a to už od samotného začiatku. Na základe prednesených dôvodov preto žalobca od správneho súdu žiada zrušenie rozhodnutie žalovaného zo dňa 16.06.2023, č. PPZ- HCP-BA5-2270-009/2023-AV a nariadenie žalovanému bezodkladne prepustiť žalobca zo zaistenia. Žalobca si súčasne uplatnil náhradu trov konania vo výške 153,26 Eur.

3. Vo vyjadrení žalovaného k správnej žalobe poukazuje tento na aplikačnú prax policajných organov, kedy z dostupných informácií je zrejmé, že Slovenská republika vykonala za obdobie rokov 2021 a 2022 najviac odovzdaní štátnych príslušníkov tretích krajín v rámci Dublinského nariadenia práve do Rumunska. V roku 2021 išlo o 93 štátnych príslušníkov tretích krajín, v roku 2022 išlo o 19 štátnych príslušníkov. V súčasnosti žalovaný nedisponuje informáciami, že by Rumunsko pozastavilo dublinské transfery a naopak konštatuje, že Rumunsko, ako zodpovedný členský štát si svoje záväzky plní tak ako to ustanovuje Dublinské nariadenie. Žalovaný v plnom rozsahu nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že by mal byť porušený princíp non – refoulement a dopĺňa, že ak spochybňuje rumunské strediská pre utečencov mal zahrnúť v predmetnej žalobe konkrétny príklad, ktorý by potvrdil jeho tvrdenie. Žalovaný podotýka, že z medzinárodných dokumentov nevyplýva, žeby Rumunsko bolo považované za krajinu, kde by v prípade žalobcovho vrátenia do tejto krajiny mu malo hroziť trestné stíhanie, prenasledovanie z náboženských alebo rasových motívov alebo iné neľudské zaobchádzanie a teda prípadným transferom do Rumunska v zmysle Dublinského nariadenia nedôjde k porušeniu článku 3 Európskeho dohovoru, ani článku 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Žalovaný taktiež podotýka, že preveril konanie v IS Migra v časti „dublinské konanie“, kde bolo zistené, že dňa 19.06.2023 bola zaevidovaná žiadosť žalovaného o začatie dublinského konania. Dňa 30.06.2023 bola odoslaná žiadosť Dublinským strediskom o prevzatí žalobcu späť Rumunska. Nakoľko konanie v zmysle Dublinského dohovoru je v gescii Dublinského strediska Migračného úradu MVSR, je žalovaný povinný konať na základe rozhodnutí vydaných týmto orgánom. Na základe uvedených dôvodov preto žalovaný správne súdu navrhol správnu žalobu zamietnuť a žalobcu ponechať v zaistení.

4. S účinnosťou od 01.06.2023 je v zmysle ust. § 17 písm. b/ Správneho súdneho poriadku, na konanie o správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia pre územné obvody Banskobystrického kraja, Košického kraja, Prešovského kraja a Žilinského kraja, kauzálny príslušný Správny súd v Košiciach, ktorý zároveň v tento deň (01.06.2023) začal svoju činnosť. Ku dňu 01.06.2023 došlo k prechodu výkonu súdnictva z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna 2023 daná právomoc správnych súdov, vrátane prerokúvanej veci.

5. Na rozhodnutie o správnej žalobe nariadil Správny súd v Košiciach na deň 26.07.2023 pojednávanie, so začiatkom o 13.00 hod., na ktorom sa nezúčastnil žalobca ani jeho zvolený zástupca, ktorí svoju neúčasť na ňom ospravedlnili už v správnej žalobe a súhlasili s prejednaním veci v ich neprítomnosti. Rovnako tak sa pojednávania nariadeného na deň 26.07.2023 nezúčastnil ani zástupca žalovaného, ktorý neúčasť na ňom ospravedlnil pracovnou vyťaženosťou a veľkou vzdialenosťou. Správny súd preskúmal rozhodnutie žalovaného o zaistení žalobcu zo dňa 16.6.2023, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu žalovaného, mapujúceho priebeh správneho konania a to tak v právnych medziach vznesených žalobných námietok, ako aj procesným postupom podľa ust. § 134 ods. 2, písm. e/ a ust. § 206 ods. 3 a 6 Správneho súdneho poriadku a dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti správnej žaloby, kedy sa stotožnil s návrhom žalobcu na zrušenie ňou napadnutého rozhodnutia, ktorým

bol žalobca dňa 16.06.2023 zaistený. Vo vzťahu k návrhu žalobcu na nariadenie jeho bezodkladného prepustenia zo zaistenia, správny súd relevantný dôvod na vyhoviecie tomuto návrhu nenašiel.

6. Podľa ust. § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov (zákon č. 404/2011 Z.z.), je policajt oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku. Tým osobitným predpisom je podľa vysvetliviek zákona o pobyte cudzincov Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26.júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej v texte ako Nariadenie Dublin III).

7. Podľa čl. 2 písm. n) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 riziko úteku je existencia dôvodov v konkrétnom prípade, ktoré sa zakladajú na objektívnych kritériách vymedzených právom, pre ktoré sa možno domnievať, že žiadateľ alebo štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, na ktorých sa vzťahuje konanie o odovzdaní, môžu utiecť.

8. Podľa ust. § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

9. Podľa článku 28 ods. 2 Nariadenia Dublin III, ak existuje značné riziko úteku, členské štáty môžu dotknutú osobu zaistiť na účely zabezpečenia konania o odovzdaní v súlade s týmto nariadením, a to na základe individuálneho posúdenia a len vtedy, ak je zaistenie primeraným opatrením a nie je možné účinne uplatniť iné, miernejšie alternatívne donucovacie opatrenia.

10. Podľa ust. § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar, ktorý koná vo veci zaistenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť a) hlásenia pobytu alebo b) zložiť peňažnú záruku.

11. Podľa ust. § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar môže uložiť povinnosť podľa odseku 1 len vtedy, ak štátny príslušník tretej krajiny preukáže zabezpečenie ubytovania počas trvania tejto povinnosti a finančné zabezpečenie pobytu vo výške podľa § 6; to neplatí, ak ide o žiadateľa o azyl.

12. Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej ako „Dohovor“), každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

13. Podľa článku 28 ods. 3, prvý pododsek Nariadenia Dublin III, zaistenie musí byť čo najkratšie a nesmie trvať dlhšie, než je opodstatnene nevyhnutné na riadne vykonanie požadovaných administratívnych postupov až do uskutočnenia odovzdania podľa tohto nariadenia.

14. Podľa ust. § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

15. Podľa ust. § 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“), tento zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

16. Podľa ust. § 3 ods. 5 Správneho poriadku, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

17. Podľa ust. § 32 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

18. Podľa ust. § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu vecí a musí obsahovať predpísané náležitosti.

19. Podľa ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

20. Predmetom správneho súdneho prieskumu bolo v tomto prípade rozhodnutie, ktorým žalovaný zaistil žalobcu za účelom zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku (§ 88 ods. 1, písm. c/ zákona o pobyte cudzincov).

21. Predpokladom rozhodnutia o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny (v našom prípade žalobcu) podľa ust. § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov je sledovanie účelu zaistenia, ktorým je zabezpečenie prípravy alebo výkonu prevozu žalobcu podľa osobitného predpisu. Tým je v danom prípade Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (nariadenie Dublin III).

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 10Szak/13/2018 zo dňa 23.03.2018 okrem iného konštatoval v súvislosti so svojou konštantnou judikatúrou vo veciach zaistenia cudzincov (napr. 1SZa/7/2016, 1SZa/9/2016) zameranou na povinnosť žalovaného v rámci rozhodovania o zaistení skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel zaistenia vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení, že „nevyhnutným predpokladom pre vydanie rozhodnutia o zaistení cudzinca je v zmysle § 88 ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z. z. preukázanie jeho účelu, ktorým je v danom prípade zabezpečenie prípravy alebo výkonu prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku. Rovnako tak v rozhodnutí o zaistení nesmie absentovať dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do útvaru policajného zaistenia.“ V súvislosti s postupom žalovaného podľa ust. § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedenom rozhodnutí formuloval záver, že ustanovenie § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov kopíruje ustanovenie článku 28 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26.06.2013 a uvádza, že zaistenie je možné na účely zabezpečenia prípravy alebo výkonu prevozu, ak existuje značné riziko úteku.

23. Konanie vo veci zaistenia bolo začaté z dôvodu, že žalobca je žiadateľom o azyl v Rumunskej republike, keďže z informačného systému MIGRA, výstupu EURODAC ilustráciou odtlačkov prstov bolo zistené, že je subjektom dublinského konania. To, že je žiadateľom o azyl v Rumunsku, potvrdil aj sám žalobca do zápisnice o podaní vyjadrenia dňa 16.06.2023. Skutočnosť, že je žalobca žiadateľom o azyl na území iného štátu oznámil žalovaný Dublinskému stredisku Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej „Dublinské stredisko“) listom zo dňa 16.06.2023, v ktorom zároveň požiadal o preskúmanie splnenia podmienok na začatie a následné konanie podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Dublin III. Vzhľadom na dátum, kedy žalovaný, na základe informácie o žalobcovej žiadosti o azyl v Rumunsku (získanej dňa 16.06.2023), rozhodol o zaistení žalobcu (16.06.2023), je viac než logické, že obsahom správnu žalobou napadnutého rozhodnutia nemohla byť iná informácia svedčiaca o skutočnosti, že žalovaný podniká aktívne kroky smerujúce k naplneniu účelu zaistenia, než len tá, že žalovaný kontaktoval Dublinské stredisko a požiadal ho o ďalší postup. Navyše z administratívneho spisu žalovaného vyplýva informácia, že dňa 30.06.2023 bola C. strediskom odoslaná žiadosť o prevzatí žalobcu späť do Rumunska. Z uvedeného konania žalovaného je zrejmé, že tento priebežne vykonáva rozumné opatrenia smerujúce k naplneniu účelu zaistenia, ktorým je v prípade žalobcu zabezpečiť jeho prevoz do Rumunska.

24. Na základe predvídania ďalších administratívnych postupov vyúsťujúcich do odovzdania žalobcu, potom žalovaný určil dĺžku doby jeho zaistenia (najneskôr do 16.08.2023), pričom vo svojom rozhodnutí jasne definoval, ktoré skutočnosti pri tom považoval za relevantné. Správny súd je preto presvedčený, že stanovenie trvania zaistenia žalobcu zodpovedá individuálnym okolnostiam prípadu a nemožno ho hodnotiť ako svojvoľné.

25. Pokiaľ ide o existenciu značného rizika úteku žalobcu, ako nevyhnutného predpokladu na jeho zaistenie postupom podľa ust. § 88 ods. 1, písm. c/ zákona o pobyte cudzincov, toto je taktiež vždy potrebné posúdiť individuálne. Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí podľa mienky správneho súdu dostatočne objasnil prečo sa domnieva, že žalobca sa bude vyhýbať alebo brániť procesu prípravy výkonu jeho prevozu, kedy argumentoval viackrát v priebehu administratívneho konania zdôraznenou snahou žalobcu pokračovať vo svojej ceste do Nemecka a tiež opustením členského štátu, v ktorom mal povinnosť zotrvať, až do rozhodnutia o jeho žiadosti o udelenie azylu. Žalovaný v tejto súvislosti taktiež dôvodil nedostatkom informácií týkajúcich sa totožnosti žalobcu, jeho prípadnej trestnej činnosti a pomerov z ktorých tento prichádza. Preto podľa názoru správneho súdu žalovaný existenciu značného rizika úteku žalobcu spofahlivo vysvetlil.

26. Správny súd sa stotožňuje aj s tou časťou odôvodnenia rozhodnutia o zaistení, kde sa žalovaný venuje možnosti účinne uplatniť iné menej prísne donucovacie opatrenia, pričom tieto v prípade žalobcu hodnotí, ako nerealizovateľné.

27. Okrem povinnosti žalovaného zdôvodniť, aké kroky smerujúce k zabezpečeniu odovzdaniu žalobcu na územie Rumunska doteraz urobil, bolo jeho povinnosťou skúmať aj prekážky tohto odovzdania. V súvislosti s touto problematikou, správny súd, ako na podporný argumentačný zdroj poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.03.2023, sp. zn. 2Sak/3/2023 z odôvodnenia ktorého vyberá: „Správny orgán má povinnosť zaoberať sa nie len v konaní o zaistení cudzinca možnými prekážkami správneho vyhostenia, vycestovania alebo odovzdania tohto cudzinca podľa medzinárodnej zmluvy, ale je povinný ich skúmať po celý čas zaistenia (§ 90 ods. 1 písm. d/ zákona č. 404/2011 Z. z.). V takej situácii je povinný možné prekážky predbežne posúdiť a urobiť si úsudok o tom, či je správne vyhostenie, vycestovanie alebo odovzdanie cudzinca aspoň potenciálne možné.“ Na doplnenie správny súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, (sp.zn. 1Sža/31/2014), kde tento zdôraznil nutnosť aktuálnych správ o krajine, do ktorej má byť štátny príslušník tretej krajiny vrátený.

28. Správny súd v tejto súvislosti dospel k záveru o nedostatkoch v priebehu administratívneho konania, ako aj v rozhodnutí o zaistení žalobcu zo dňa 16.6.2023, týkajúcich sa skúmania naplnenia účelu zaistenia žalobcu, ktorým je jeho odovzdanie do Rumunska, ako členskej krajiny EÚ, v ktorej žalobca požiadal o azyl. Podľa názoru správneho súdu bolo povinnosťou žalovaného zabezpečiť v priebehu administratívneho konania ohľadom krajiny, do ktorej má byť žalobca vrátený (odovzdaný) dostatočné zistenia. Ide napríklad o správy z Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Bukurešti a Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky s cieľom preveriť bezpečnostnú situáciu v Rumunsku, ako aj možné porušenie absolútneho zákazu zlého zaobchádzania so žiadateľmi o azyl v zmysle článku 3 Dohovoru a článku 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Z obsahu administratívneho spisu možno vyvodiť záver, že žalovaný v čase kedy rozhodoval o zaistení žalobcu, aktuálne správy o Rumunskej republike k dispozícii nemal. Ide o povinnosť orgánu verejnej správy zabezpečiť v administratívnom konaní taký dôkaz, z ktorého by jednoznačne vyplývala schopnosť členského štátu Európskej únie (Rumunsko) prevziať žalobcu. Z právne relevantných informácií musí zároveň vyplývať, že v prípade takéhoto odovzdania žalobcu nedôjde k porušeniu princípu non - refoulement.

29. Pokiaľ ide o uvedený nedostatok odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia, tento nemôže byť zhojený vyjadrením žalovaného k správnej žalobe, kde žalovaný uvádza, že „z medzinárodných dokumentov nevyplýva, žeby Rumunsko bolo považované za krajinu, kde by v prípade žalobcovho vrátenia do tejto krajiny mu malo hroziť trestné stíhanie, prenasledovanie z náboženských alebo rasových motívov alebo iné neľudské zaobchádzanie, teda prípadným transferom do Rumunska v zmysle Dublinského nariadenia nedôjde k porušeniu článku 3 Európskeho dohovoru, ani článku 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“ a to aj napriek tomu, že tieto informácie nie sú v rozpore s poznatkami správneho súdu z rozhodovacej činnosti vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia vzťahujúcej sa na Rumunsko ako členský štát Európskej únie.

30. Podľa ust. § 230 ods. 1, písm. c/ Správneho súdneho poriadku, ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 1, rozsudkom podľa povahy veci zruší napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia, ak obsahovalo odstrániteľné vady, a vec vráti na ďalšie konanie žalovanému.

31. V preskúvanom rozhodnutí o zaistení žalobcu žalovaný nevenoval potrebnú pozornosť v správnej žalobe namietanej otázke prípustnosti realizácie odovzdania žalobcu na územie Rumunska. Pri hodnotení právnych podmienok vrátenia žalobcu na územie Rumunska vrátane prijímacích podmienok, nebol postup žalovaného v súlade s ustálenou judikatúrou správnych súdov k danej problematike. Takto identifikovaný nedostatok rozhodnutia o zaistení žalobcu, ako aj konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, však podľa názoru správneho súdu nemôže mať vzhľadom na obsah správneho konania a z neho vyplývajúce závery žalovaného za následok prepustenie žalobcu zo zaistenia. Podľa mienky správneho súdu ide o odstrániteľnú vadu rozhodnutia žalovaného, ktorú bude žalovaný povinný v ďalšom priebehu správneho konania odstrániť urýchlenným vydaním nového rozhodnutia. V jeho odôvodnení bude žalovaný povinný uviesť uspokojivé skutkové a právne dôvody vzťahujúce sa na posúdenie otázky účelnosti zaistenia v súvislosti s vrátením žalobcu na územie Rumunskej republiky.

32. V súvislosti s názorom o nemožnosti prepustenia žalobcu zo zaistenia na základe zistených skutkových okolností, poukazuje správny súd okrem vlastných záverov aj na právny názor vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1Szak/18/2016, v ktorom „kasačný súd vzhľadom na zistené skutočnosti, t. j. najmä nezotrvanie sťažovateľa v krajine, kde požiadal o priznanie azylu, vyslovuje právny názor, že požiadavke sťažovateľa vzhľadom na vyššie vyslovené závery na nariadenie bezodkladného prepustenia sťažovateľa zo zaistenia nemožno vyhovieť.“

33. Takisto Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku zo dňa 22. 02. 2019, sp. zn. 10Szak/2/2019 dôvodil: „Kasačný súd si je vedomý mimoriadnosti inštitútu zaistenia a vo svojej judikatúre zohľadňuje, že sa fakticky jedná o obmedzenie, dokonca pozbavenie osobnej slobody človeka. Ide tak o citeľný zásah do jedného zo základných práv jednotlivca, ktorý môže byť prípustný len za podmienok prísne vymedzených nielen v zák. č. 404/2011 Z.z., ale predovšetkým ústavným poriadkom. Avšak v danom prípade, najmä s prihliadnutím na krajským súdom zdôraznenú existenciu značného rizika úteku sťažovateľky, ktorá požiadala o udelenie azylu na území Rumunska, pričom danú skutočnosť oznámil žalovaný Dublinskému stredisku ako dôvod na začatie konania podľa Dublinského nariadenia, a Rozhodnutie o dožiadaní o prijatie späť sťažovateľky spolu s jej maloletým synom vydané Ministerstvom vnútra, Generálnym inšpektorátom pre migráciu v Bukurešti zo dňa 11.12.2018, možno konštatovať, že krajský súd neporušil zákon tým, že preskúvané rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom bezodkladné prepustenie sťažovateľky a jej maloletého syna nenariadil.“

34. Na základe vyššie uvedených vysvetlení, správny súd vo veci rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, kedy zákonnými dôvodmi zrušenia rozhodnutia žalovaného bola jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov a tiež zistenie skutkového stavu žalovaným spôsobom, nedostačujúcim na riadne posúdenie veci (ust. § 191, ods. 1, písm. d/ a e/). Správny súd druhým výrokom rozsudku vo zvyšnej časti, v ktorej sa žalobca domáhal aj svojho bezodkladného prepustenia zo zaistenia, správnu žalobu z vyššie opísaných dôvodov zamietol.

35. V ďalšom konaní bude povinnosťou žalovaného odstrániť správnym súdom vytknuté nedostatky administratívneho rozhodnutia a vydať vo veci nové rozhodnutie.

36. O trovách konania rozhodol správny súd v zmysle ust. § 167 Správneho súdneho poriadku a ich náhradu priznal žalobcovi, ktorý tým, že sa vyhovel jeho návrhu na zrušenie správnu žalobou napadnutého rozhodnutia, ale zároveň nebolo vyhovené návrhu na jeho bezodkladné prepustenie zo zaistenia bol v konaní čiastočne úspešný, voči žalovanému, ktorý naopak vo veci úspech nemal. O výške priznaných trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 175 ods. 2 Správneho súdneho poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorá sa podáva na Správnom súde v Košiciach v lehote siedmich dní od doručenia jeho rozhodnutia.

V kasačnej sťažnosti sa uvedú všeobecné náležitosti podania podľa § 57 Správneho súdneho poriadku to znamená, ktorému správne mu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania. Ďalej sa v kasačnej sťažnosti musí uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body") a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne mu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správne m súdnicte,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 odsek 1 písm. g) až i) Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.